

GIỚI THIỆU KHOÁ HỌC PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DỰ ÁN

TS HUỲNH THANH ĐIỀN

Doanh nghiệp khởi đầu kinh doanh bằng việc phát triển những dự án đầu tư. Quá trình phát triển dự án đầu tư bất kỳ đều theo quy luật mang tính chu kỳ với những giai đoạn bắt đầu – phát triển – bão hoà và suy thoái. Để tiếp tục phát triển, đòi hỏi doanh nghiệp phải liên tục đầu tư thay thế thiết bị, mở rộng sản xuất và chuyển đổi phương thức kinh doanh. Các quyết định đầu luôn giữ vai trò quan trọng đến sự tồn vong của doanh nghiệp. Do vậy, các nhà quản trị từ cấp trung đến cấp cao cần trang bị kỹ lưỡng kiến thức và kỹ năng ra quyết định đầu tư dự án.

Để đánh giá tính khả thi của dự án cần được xem xét trên nhiều khía cạnh, bao gồm pháp lý, lựa chọn vị trí, phân tích thị trường, khách hàng mục tiêu, thiết kế sản phẩm, phương thức marketing, bán hàng, công nghệ kỹ thuật, quản lý vận hành

và rủi ro,... Quan trọng hơn hết là phải khẳng định được tính hiệu quả tài chính của dự án đầu.

Quyển sách này nhằm hướng dẫn nhà đầu tư và cán bộ quản lý doanh nghiệp những kiến thức và kỹ năng phân tích hiệu quả tài chính của dự án theo cách tiếp cận đơn giản, dễ hiểu. Nội dung của quyển sách được cấu trúc gồm tám phần chính và các phụ lục hướng dẫn thực hành tính toán hiệu quả tài chính trên phần mềm Excel.

Dự án có triển vọng thường được đề xuất trên cơ sở phát huy lợi thế của nhà đầu tư, doanh nghiệp, đồng thời tận dụng được các cơ hội từ môi trường kinh doanh. Ý tưởng của dự án cần được mô tả rõ khách hàng mục tiêu, sản phẩm và tính khả thi của công nghệ phát triển sản phẩm. Dự án chỉ thành công khi chúng được chuẩn bị kỹ lưỡng từ cơ sở đề xuất ý tưởng, đến đánh giá ban đầu, tranh thủ được sự đồng thuận của các bên có liên quan. Những nội dung này được trình bày trong phần I - Quá trình phát triển dự án.

Để đánh giá được hiệu quả tài chính dự án cần giả định hợp lý các thông số liên quan đến chi phí đầu tư ban đầu, nguồn vốn, ước tính dòng tiền thu và

chi của các năm hoạt động. Muốn vậy, cần thực hiện các phân tích pháp lý, vị trí, thị trường, kỹ thuật công nghệ, nguồn nhân lực để xác định các thông số giả định phục vụ cho xây dựng các kế hoạch tài chính và đánh giá hiệu quả dự án. Nội dung này được trình bày trong phần II – Báo cáo nghiên cứu khả thi.

Để xây dựng kế hoạch dòng tiền (ngân lưu) từ đó tính toán các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính dự án. Cần vận dụng các thuật toán tài chính về chiết khấu dòng tiền như giá trị hiện tại (PV), giá trị tương lai (FV) và giá trị của dòng tiền đều. Việc nắm vững các nguyên lý để ứng dụng lập kế hoạch vay và trả nợ, dòng tiền (ngân lưu) và tính toán các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính. Nội dung này được trình bày trong phần III - Giá trị thời gian của tiền tệ.

Hiệu quả dự án được đánh giá dựa trên tính toán các chỉ tiêu giá trị hiện tại ròng (NPV), tỷ suất sinh lời nội bộ (IRR), thời gian hoàn vốn (PP),...Đồng thời phải biết cách ra quyết định đầu tư dựa trên các chỉ tiêu đánh giá đó. Nội dung này được trình bày trong phần IV - Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài

chính dự án.

Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính được tính toán dựa vào dòng tiền. Để xây dựng dòng tiền cần giả định các thông số chi phí đầu tư ban đầu (đất đai, thiết bị, nhà xưởng, vốn lưu động,...), nguồn vốn tài trợ cho đầu tư (vốn chủ sở hữu, vốn vay), thời gian khấu hao, dòng đời dự án, doanh thu hàng năm, chi phí hoạt động hàng năm, giá trị thu hồi vào cuối dòng đời dự án, tồn kho, phải thu, tiền mặt, phải trả và thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp. Từ đó, xây dựng kế hoạch vay và trả nợ, kế hoạch lời-lỗ, dòng tiền dự án. Những nội dung này được trình bày trong phần V - Xây dựng dòng tiền.

Giá trị hiện tại ròng (NPV) là chỉ tiêu quan trọng quyết định đầu tư. Độ lớn của NPV phụ thuộc vào suất chiết khấu dùng để quy đổi dòng tiền trong tương lai về hiện tại. Ý nghĩa, phương pháp tính suất chiết khấu được trình bày trong phần VI- Lạm phát và suất chiết khấu.

Ra quyết định đầu tư luôn trong môi trường động, cần phân tích các rủi ro tác động đến những thay đổi của thông số giả định như thay đổi chi phí đầu

tư, sản lượng, giá bán, chi phí hoạt động,... tác động đến các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính dự án NPV, IRR, PP,.... Các kỹ thuật phân tích bao gồm phân tích độ nhạy, phân tích tình huống, phân tích mô phỏng được trình bày trong phần VII - Phân tích rủi ro.

Để dễ hiểu hơn về trong việc ứng dụng các nguyên lý phân tích tài chính. Phần VIII – Thực hành phân tích hiệu quả dự án bằng dự án điển hình nhằm giúp cho độc giả hiểu rõ hơn về các kỹ thuật phân tích tài chính.

Các phân tích tài chính dự án được phần mềm Excel hỗ trợ tính toán khá tốt. Để độc giả sử dụng phần mềm Excel phân tích tài chính được hướng dẫn thực hành trên Excel. Hướng dẫn Hàm FV (Giá trị tương lai số tiền đơn), Hàm PV (Giá trị hiện tại số tiền đơn), Hàm Rate (Lãi suất số tiền đơn), Hàm Nper (Số kỳ đoạn số tiền đơn), Dòng tiền đều, Đồ thị quan hệ giữa NPV và IRR,...

Cuối cùng là phụ lục hướng dẫn các kỹ thuật tính toán hiệu quả tài chính dự án điển hình bao gồm: Bảng thông số, Kế hoạch tài chính, phân tích rủi ro của dự án mẫu.